

MUCENICA NA KRALJEVSKEM PRESTOLU. F. K.

Že lani smo omenjali krivic, ki jih dela evropsko, zlasti tudi avstrijsko časništvo in posebej še slovensko—srbski kraljici Dragi. Zadnji čas so se ponavljali ti blatni napadi, katere more zakriviti le umazana duša plačanega Žida ali ljudje, ki so odvisni od židovske internacionale ali pa zaslepljeni sovražniki Slovanstva.

Ti ljudje blatijo srbsko kraljico prav kakor da je kaka priprosta — urednica slovenskega ženskega lista. Nič bi jih bolj ne veselilo, nego če bi mogli napraviti razdor med kraljevsko dvojico in razdor med vladarjema in med narodom. V pojasnilo zadnjih homatij dunajskih šmokov proti kraljici Dragi priobčujemo izvadek iz brošure, došle nam od prijateljske strani iz Belgrada, z opombo, da smo svoj čas poskrbeli za to, da je vsebina te brošure potom cenjene »Edinosti« prešla tudi v druge slovenske liste ter prispevala, da se na Slovenskem spoznava resnico o slovanški Srbiji.

Brošura prinaša prevod razgovora, ki ga je imel dopisnik »New York Herald« (pariške izdaje) s kraljevo dvojico srbsko.

Evo glavne podatke iz nje:

Kralj je rekel imenovanemu dopisniku: »Vi zamorete izjaviti od moje strani, da so absolutno lažne vse vesti, ki se nanašajo na mojo abdikacijo, ali da obstoji kakšna agitacija v moji deželi zbog prestolonasledstva; recite, da zamorejo take vesti edino prihajati od sistematskih neprijateljev moje dinastije ali pa od ljudi, katerih možgani so zmešani. Take vesti so docela fantastične in ravno toliko verjetne, kakor bi bi bila vest, da imajo ljudje po belgrajskih ulicah peroti!

»A nasledstvo, Vaše Veličanstvo?« — je vprašal dopisnik.

»Kar se tega tiče«, je odgovoril kralj, »imate mojo izjavo pred skupščino v od-

govoru na adresu, katero mi je ista predložila«. (Tu je kralj izjavil svojemu narodu, da on tega vprašanja ne smatra za nujno, in narod je soglašal z njim).

»Je-li v tem kaj pameti, Vas vprašam«, je dejal kralj, ki je bil sedaj videti razburjen ter je govoril hitro in energično, »če se povdarja že sedaj, da v mojih in kraljičinih letih ne bo naslednika? Po okolnostih ne morem nikakor dopustiti takega vprašanja. — Če bi imel — brata, bi bilo obče stanje drugačno. On bi bil naravni presumtivni naslednik. Na žalost ne spadam v to kategorijo in nimam družinskega naslednika. — Toda mi imamo lahko naslednika vsaki čas. Zato bi, po mojem menenju, ustvaril le nove komplikacije, če bi imenoval naslednika, ki mi ni udan in ki bi takoj postal pretendent. — Zato, in s pogledom na vladanje 20 do 30 let pred menoj, ne uvidevam nujnosti, da bi si ob takih okolnostih imenoval naslednika. Narod pa se v tem slaga z menoj. — Po preteku 10 let še le bi se stvar mogla iznesti pred narodno zastopništvo, če bi ne imel otrok. Kralja holandskega so neprestano nadlegovali radi prestolonasledništva. In še le v starosti se mu je rodil otrok«.

Dopisnik je vprašal dalje: »Hoče-li Vaše Veličanstvo odgovoriti na trditev, da je vprašanje o abdikaciji kraljica iznašala iz gmotnih razlogov?«

Kralj je odgovoril z indignacijo:

»Niti jaz, niti kraljica je kdaj govorila o tem vprašanju. Jaz sem skrival pred kraljico časnike, v katerih se nahajajo notice o tem, toda po nesreči jej je jeden padel v roke. Ona je prišla k meni zelo razžaloščena ter me vprašala, zakaj jej nisem rekel, da se objavljajo tako sramotne, lažne in podle trditve«.

»Če bi jaz želel abdicirati, bi to storil za časa proklamacije. Tedaj je živel moj oče in jaz bi mu bil lahko izročil vladne uzde«.

Na vprašanje, hoče-li kraljica dementirati, je odgovoril kralj hitro: »Vsako besedo takih nesramnosti! Kraljica ni nikdar niti pomislila na abdikacijo. Istotako so lažni dostavki, da je kraljica predlagala svojega brata za presumtivnega naslednika. Ne, kraljica ni nikdar govorila o taki infamiji«.

Po tem zatrdilu je dopisnik menil, da bi bilo važno, če bi kraljica sama povedala kaj o tej stvari.

Kralj pa, kakor da bi ne slišal te opazke, je nadaljeval:

»Razven tega pa je vsa dežela v tej stvari na moji strani. Morem Vam reči, da je vse te vesti o nasledstvu — in to pravim odkrito vsemu svetu — »izmajstorisal« bivši minister in predsednik min. sveta Vladan Djordjević, ki je to vprašanje večkrat pretresal z menoj pred mojo poroko. — Vladan Gjrdjević je sedaj izven dežele in živi na Dunaju. On je napisal in razširil več člankov o tem predmetu in on je neprestano v tesnih zvezah s pretendentsko famijlo Karadjordjevićev.«

»Ali ni Vaše Veličanstvo nikdar razmotrivalo vprašanja o abdikaciji?« je vprašal dopisnik.

»Vsi taki poskusi so absolutno lažni, in to iz razloga, ker stališče vladalca ni tako, da bi se je moglo zapustiti.«

Z resnim naglasom je kralj nadaljeval:

»Če zapreti mojemu prestolu nevarnost, jaz bom ga branil z mečem v roki, na čelu svoje zveste vojske, kakor se spodobi ustvaritelju nove Srbije, — Kako neumna so poročila o notranji neslogi, vidi se iz nedavnega potovanja, ki sva je jaz in kraljica izvršila po deželi. Povsod sem našel izrazov in demonstracij najgloblje lojalnosti od strani naroda srbskega napram dinastiji. — Financijske razmere moje države so resne, toda obupne niso.«

Kralj je izrazil nado, da se finance popravijo v treh letih. O vojni situaciji

je rekel, da glede iste ni nevarnosti niti nezadovoljstva.

Proti koncu avdijencije je kralj še rekel: »Kar se tiče vseh grdobij, ki so jih raznašali o kraljici, ne morem razumeti, kako zamore svet o kraljici civilizirane države govoriti, kar bi se smatralo za nedostojno tudi glede najbolj divje države. — Kraljico vsa dežela zelo ljubi in ona je dobro znana zbog svoje velike prijaznosti.«

Kralj je dopisniku izposloval tudi avdijencijo pri kraljici Dragi, katero dopisnik opisuje zelo simpatično, češ, da ista nikakor ni podobna političnemu intrigantu, ampak da je lepe žene sama dobrota in ljubeznjivost.

Kraljica je rekla:

»Jaz smatram, da je kralj pameten mož. On pozna vseskozi svoje politične može in svojo deželo. On je na ta način popolnoma sposoben, da sam vodi politične stvari. Zato ne potrebuje sveta o takih predmetih, in jaz bi tudi ne bila sposobna, da bi mu svetovala. Jaz sem docela prešinjena z delom, ki po mojem menenju komursibodi v takem položaju najbolj pristojna, namreč po delu, ki se nanaša na dobrotvorstvo.«

»Oprostite, prosim, zaradi vprašanja...«

»Da«, je posegla kraljica dopisniku v besedo, »vprašanje o vesteh, ki se tičejo mojih odnošajev s kraljem. — Vsa poročila, ki govorijo grdo o najinem razmerju, so podlo obrekovanje. Jaz ne morem ničesar bolj želeli svojim prijateljem, nego da uživajo popolno srečo v svojem zakonskem življenju, kakor jo uživava midva. Kralj mi je v ljubezni naklonjen in prisrčen, oblakov ni med nama.«

Na vprašanje glede abdikacije iz finansijskih koristi je kraljica odgovorila vidno ožaloščena: »Vem, da se oni (neprijatelji) ničesar ne strašijo. Pa kedar »zloslutni« ljudje vzamejo na sebe trud, da razširjajo lažne vesti, zakaj se vsaj ne potrudijo, da bi prišli kolikor bližje resnici? — Da abdi-

cira! Čemu bi abdiciral? Absurdna misel! Vprašam vas, je-li tu količkaj zdravega razuma, je-li količkaj logičnega v misli, da bi mož v njegovih letih — še le v petindvajstem letu — ne mogel imeti otrok?! — Kralj je popularen v svojem narodu. Na najinem nedavnem potovanju so naju povsodi navdušeno pozdravljali, da je bilo ginljivo videti. Svobodno sva stopala med narod brez kakoršnega koli spremstva, in oni so naju obkrožali v množicah. — Ko sem se poročila s kraljem, pričakovala sem opozicijo. Moj uspeh, moja popolna sreča, morala mi je ustvariti neprijateljev. Poznam svet. Vedela sem, da bo trnja v tej kroni. Bila sem pripravljena. Česar pa ne umejem, to je brezkončno nadaljevanje te kampanje laži in da se ta gonja tako dolgo drži. Ravno to ni lepo.»

O teh besedah se je kraljica le težavno vzdržala solz. — Tako se je završila avdijencija, o kateri se nam je zdelo potrebno obvestiti slovensko ženstvo, da vsaj isto ne bo zajemalo samo iz motnih virov dunajskih Židov. Če kje, treba je v stvari slovanske dinastije slišati vsaj — dva zvona.

MAGDALENA.

J. S. MACHAR. Z DOVOLJENJEM PESNIKOVIM
PREVEL ANT. DERMOTA. PRAGA.

II.

Bralec dragi, jaz svarim pred
avtorji te psihologi!
Logiki njih ne verjemi,
s kojo mislijo junaki
in junakinje baje njih.
Ne veruj ni monologom,
ki se govorijo tukaj,
tam, spominom, ki se v dušah
vlačijo sanjavih kakor
na verigi naravnani —
to so stare znane zanjke,
ki nastavlja zviti avtor
jih po dobrih vzorih tvoji
zaupljivosti brezskrbni,

smeje se, rokè si mane
in šepče sam pri sebi:
Čitaj le — saj bodeš moj...

Duša naša... V njo pogledi:
tu gladino vidiš vodno.
V nji zrcali se modrina
nébesa, oblački beli,
žarki sonca, rdeč zapad,
ptič, ki daleč nekam speje,
deblo, ki nad njo se spenja;
vetrič jo kodra igraje;
a razljučeni vihar to
čisto zrkalo vgonablja:
vidiš vale zatemnele,
kak se spenjajo, ženó se,
čuješ njihovo obupno,
breznadejno melodijo —
taka je i naša duša.
Zdaj pač dol nekje globoko
tebi svet se tuj zakriva;
morda tam propast, skalovje,
gozd korald je, bisernice,
divji toki, čudni stvori —
toda ti o tem ne veš nič...
Časih v tihem snu pogledaš
hipno le v globino tajno,
časih spet na breg le burja
kruta vrže drobno školjko,
al pa kakošno pošast...

Naše misli niso nič več
nego ribice srebrne,
hčerkice globine, ki se
izprehajajo po solnčni
vodi časih četoma;
sem ter tja katera švigne
kakor bel denar iz vode,
le zabliskne se, zapade...
kje pač logiko tu imaš?
Kaj ta švignila je, kaj da
ravno v tem momentu? In od
kod prišla je, kam zdaj plava?...

Bralec dragi, jaz svarim pred
avtorji te psihologi!